

„Sine Qua Non“ tema:

U susret Svjetskom danu knjige i autorskih prava

Martovsko izdanje SQN Newsletter-a donosi različite poglede na autorsko pravo, izvedenice i tumačenja, u cilju razumijevanje šarolikosti i veličine autorskih prava kao takvog. Kako se veže za „individualnu duhovnu tvorevinu“ (čl. 4 Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima BiH), autorsko pravo je nedjeljivo od kreativnosti i kreativnog izražaja. Upravo zbog toga pišemo i razgovaramo o kiparstvu, tetovaži kao autorskom djelu, plagijarizmu, streamingu. Toliko različitih aspekata, od vrste djela do njegovog korištenja, sa istim ishodištem: autorom i autorskim djelom!

U aprilu slavimo poseban dan: Svjetski dan knjige i autorskih prava. UNESCO je prvi put organizirao Svjetski dan knjige i autorskih prava 23. aprila 1995. godine radi promocije čitanja, izdavaštva i autorskog prava. Od tada, obilježavamo 23. april kao dan posvećen knjizi i autorskom pravu. U proljetnom mjesecu koji je pred nama pratimo autorske zanimljivosti, praksu i inovacije uz papirnu ili e-knjigu, prema ličnim preferencijama! Želimo Vam sretan „autorski dan“, puno dobrih knjiga i pregršt kreativnosti!

SQN Razgovor: Elma Alić Šobot

Težim jednostavnosti, čitkosti na prvi pogled

Naša sagovornica, Elma Alić Šobot, je kiparica čiji radovi oduševljavaju kako „odraslu“ publiku tako i djecu. Vesele lutke, koje su bile izložene u nekoliko gradova Bosne i Hercegovine, dokazuju da je ljubav prema umjetnosti jača od nedostatka potpore države i nerijetko nepostojanja izložbenog prostora. Elma Alić Šobot dobitnica je mnogih nagrada i priznanja (Grand Prix grada Mostara 2006. godine, priznanje Colegium artisticum 2006. godine, otkupna nagrada i mjesto u stalnoj postavci galerije u Evropskog trijenala male plastike u Murskoj Soboti, nagrada „Aleksandar Aco Adamović“ 2011. godine). Za našu sagovornicu i njen rad kažu: „lutke Elme Alić Šobot se doživljavaju kao likovno šarmantni i originalni iskazi o jednom svijetu koji odbija da bude dio opštih kretanja, vladajućih trendova i aktuelnih neveselih destrukcija i slutnji. Ove lutke su vrlo zreli likovni zov u igr, u traganje za srećom koju pruža djetinjstvo i one su dokaz i nepristanjanje na oprost, na tragiku zrelog doba i sivila svakodnevnice.“ (Vefik Hadžismajlović, historičar umjetnosti).

SQN: Kako ste “odabrali” kiparstvo?

EaŠ: Ne sjećam se kada je započeo moj interes za umjetnost. Ne sjećam se da sam počela, kao ni prestala. Sve se više divim onim umjetnostima za koje nisu potrebni nikakvi alati izvan vlastitog tijela i njegovih mogućnosti, kao što su ples i pjesma!

SQN: Stvaralački proces u kiparstvu – šta sve podrazumijeva? Koliko dugo, i šta sve treba ideji, inspiraciji da postane djelo u kiparstvu?

EaŠ: Šta znači ta potreba da se stvaraju skulpture? Potreba za stvaranjem. Činiti nešto što neće biti samo sada, danas - sutra, za jednokratnu upotrebu sa ograničenim vijekom trajanja! Činiti nešto što u sebi nosi vječnost, prošlost-sadašnjost-budućnost, vrijeme bez pojmova o vremenu. Da pobijedimo vrijeme. Prolaznost. Nas same. Zanimam me tijelo u prostoru, bez obzira na to je li to objekat ili figura. Ipak ljudski lik je primaran. Kompozicija neke kretnje obuzima me ljepotom, htijenjem u prostoru i materijalu, dosljednošću kojom se volumeni i konture međusobno prožimaju. Tako odabirem motiv, materijal, tehnologiju, dimenzije.

SQN: Imaju li kipari/ce dovoljno prostora za rad i izlaganje u BiH? Kakva su Vaša iskustva?

EaŠ: Aktivno stvaram 15 godina, osvojila sam mnogo nagrada za skulpturu i crtež.... Nikada me niko nije pozvao sa interesom da mi ponudi prostor za izložbu u pravom smislu! Radim 16 godina kao profesorica kiparstva u Srednjoj školi primijenjenih umjetnosti.

SQN: Zašto lutke?

EaŠ: Težim jednostavnosti, čitkosti na prvi pogled. Puno crtam, crtati znači gledati i vidjeti sada i ovdje onako kako jeste. Sada i ovdje je uvijek drugačije od tada i tamo, pa zato crtati znači stalno iznova otkrivati svijet. Nastojim usrećiti posmatrača svojim obojenim skulpturama, damama u haljinama, punašnim kupačicama, "ljepoticama" u tačkastim kompletima, smanjenih na dimenzije dječijih igračaka! Lutke su prožete humorom, obojene živim bojama. Jednostavni i vedri likovi, poziv su na romantično putovanje u djetinjstvo.

Elma Alić Šobot

Gliptoteka

Znate li šta je gliptoteka? Imenica (Glyptothek) je savremena, izmišljena riječ. Sastoji se od grčkih pojmova "glyphein" (iz-vajati) i "theke" (spremište), pa tako znači skladište za skulpture.

Muzej kiparskih djela, kao takav, ne postoji u Bosni i Hercegovini.

Donosimo u nastavku neke od najpoznatijih evropskih gliptoteka:

Nama najbliža, hrvatska Gliptoteka je namjenom jedinstvena na području Hrvatske. Osnovana je 1937. pod nazivom Gipsoteka s ciljem prezentiranja gipsanih odljeva arhitektonske plastike nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine. Njezin muzejski fondus je tokom vremena obogaćen brojnim relevantnim djelima hrvatskoga kiparstva XIX i XX stoljeća, pa je s ulaskom Gipsoteke u sastav Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti preimenovana u Gliptoteku. U njezinu muzejskom fondusu danas se nalazi više od 13.000 eksponata. Muzejski fondus Gliptoteke formiran je na temelju donacija, pohrane djela i otkupa.

[Više ovdje...](#)

Ny Carlsberg Glyptotek je muzej umjetnosti u Kopenhagenu, Danska (jednostavno poznat kao Glyptotek). Kao što to ime sugerise, to je prvenstveno muzej skulptura; u fokusu muzeja su antičke skulpture drevnih kultura Mediterana, uključujući Egipat, Rim i Grčku, kao i moderne skulpture kao što je kolekcija Rodenovih djela koja se smatra najvažnijom takvom zbirkom izvan Francuske. Carl Jacobsen (vlasnik pivare Carlsberg i osnivač Glyptotek) je posebno volio i skupljao skulpture jer je smatrao da je trodimenzionalna umjetnost najbliža fundamentalnom stanju čovječanstva. On je bio oduševljeni poštovalac francuskih umjetnika svog doba, čija djela je imao priliku vidjeti na godišnjim izložbama u Parizu.

[Više ovdje...](#)

Najstariji javni muzej u Minhenu: jedini muzej na svijetu koji je isključivo posvećen antičkoj skulpturi - postoji čitav niz jedinstvenih karakteristika koje biste mogli primijetiti na minhensku Glyptoteku. Najkvalitetniji grčki i rimski mramorni kipovi su ovdje prezentirani u prostornom ambijentu koji pruža idealne uvjete za umjetnička djela. Antičke statue slobodno stoje ispred zidova od opeke zasvođenih dvorana muzeja, čija arhitektura je urađena po uzoru na zgrade rimskih kupatila. Uz državnu zbirku antičkih djela na južnoj strani Königsplatz, Glyptotheka posjeduje jednu od najznačajnijih zbirki grčke i rimske umjetnosti u svijetu.

[Više ovdje...](#)

Original vs. Plagijarizam

Trgovine plagijatima i lažnim proizvodima su podjednako unosne i uspješne. Od nemaštovitog, malog poduzetnika do organiziranog kriminala, mnogi ljudi profitiraju od krađe intelektualnog vlasništva. Štete koje trpe originalni proizvođači su ogromne, a potrošači se nesvesno upuštaju u ozbiljne rizike. Internet je idealno igralište za ove plagijatore: praktična 24-satna dostupnost širom svijeta velikih količina navodno markiranih proizvoda po povoljnim cijenama motivira potrošače da kupuju. Naivni (online) lovci na popuste pune džepove tih krivotvoritelja koji zarađuju u multi-milijardama.

Dana 12. februara, 2016. godine, po 40. put je dodjeljena negativna nagrada "Plagiarius". Njemačka kompanija "Aktion Plagiarius" svake godine dodjeljuje ovu anti-nagradu na "Ambiente", najvećem sajmu robe široke potrošnje na svijetu (Frankfurt / Njemačka), tokom međunarodne konferencije za novinare. Nagrada se dodjeljuje onim proizvođačima i distributerima koje žiri proglasi krivim za pravljenje ili prodaju "najflagrantnijih" imitacija. Ponovo se, kroz dobitnike nagrada, demonstrira širok raspon industrija koje su pogođene falsifikatima i dokazuju da je piratstvo proizvoda i brendova globalni problem.

Cilj "Aktion Plagiarius" je da se osude beskrupulozne poslovne prakse falsifikatora koji kradu intelektualno vlasništvo i dalje ga prodaju kao svoje kreativno ostvarenje, te da se podigne javna svijest o ovom složenom problemu koji postoji što u industriji, što među političarima i potrošačima.

U nagradi "Plagiarius" se čuti o tome da li je plagijarizam legalan ili nešto drugo. Aktion Plagiarius ne donosi sud, niti to želi. Međutim, to registrirano društvo može privući pažnju na probleme s kojima se oštećene firme moraju suočavati i izraziti mišljenje, "da su nespretni 1: 1 imitacije nemaštovite i moralno neprihvatljive, te dovode do stagnacije". U tom kontekstu, Aktion Plagiarius ističe da "legalni konkurentni proizvodi koji prate trend, ali se od originalnog proizvoda dovoljno razlikuju u dizajnu i tehnologiji, u stvari, stimulišu fer konkurencije i stoga se izričito zahtijevaju".

Priopćenje za javnost i novinske fotografije dobitnika nagrade – originala i njihovih plagijata u direktnoj usporedbi - mogu se preuzeti ovdje:

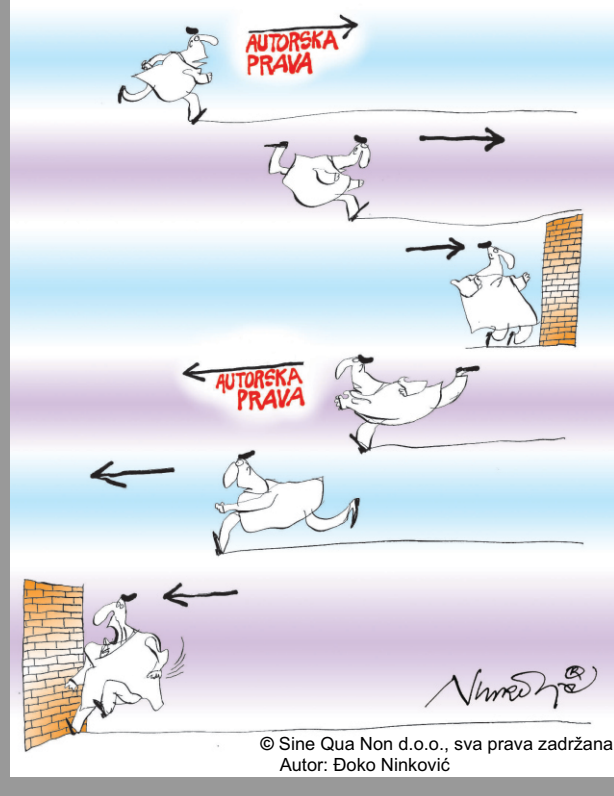
[Priopćenje za javnost](#)

[Novinske fotografije](#)

[Izvor](#)

U fokusu

Bosna i Hercegovina

© Sine Qua Non d.o.o., sva prava zadržana
Autor: Doko Ninković

Muzički streaming prevladava u nordijskim zemljama

Muzičke streaming usluge predstavljaju glavnu korištenje muzike u Finskoj, Danskoj, Norveškoj i Švedskoj: 9,4 miliona nordijskih korisnika su koristili stream muziku u 2015. godini.

To je vidljivo iz Polaris Nordijskog istraživanja o digitalnoj muzici iz 2015. (Polaris Nordic Digital Music Survey), kojeg su naručila tri kolektivna društva: Teosto (FIN), Koda (DK) i Tono (N). Istraživanje, koje je sprovedeno od strane YouGov, je bilo usmjereno na korisnike interneta od 12 do 65 godina i privuklo je ukupno 3.200 online ispitanika.

Istraživanje pokazuje da jedan stabilan broj nordijskih Internet korisnika takođe plaća za svoje online korištenje muzike. U 2015. godini ukupno 23% ispitanika starosti od 15 do 65 je izjavilo da su plaćali za svoj digitalno korištenje muzike u posljednjih godinu dana (npr. kao preuzimanje - download ili putem streaming usluga).

64% svih ispitanika se slažu tj. potpuno su saglasni da autori muzike trebaju biti plaćeni kada se njihova muzika svira na online uslugama.

Radio je i dalje najčešće citiran izvor za nova muzička otkrića u sve četiri zemlje, a prate ga YouTube i posebne muzičke streaming usluge.

[Infografika istraživanja](#)

Mogu li tetovaže biti zaštićene autorskim pravima?

Proizvođač video igrice Take Two Interactive Software Inc. je tužen na saveznom sudu u Manhattanu zbog tvrdnji da njihove NBA igrice krše autorska prava jer se prikazuju stvarne tetovaže Jamesa, Bryanta i drugih zvijezda, uključujući Kenyon Martina, DeAndre Jordana i Eric Bledsoe.

Košarkaši iz National Basketball Association nisu uključeni u tužbu kojom se Take Two iz New Yorka tereti za kršenje autorskih prava, počevši barem od 2014. godine. Tužbu je podnijela Solid Oak Sketches LLC, kompanija koja je kupila licence za tetovaže od umjetnika prošle godine.

Prema tužbi, tetovaže koje su vidljive u NBA 2K14, NBA 2K15 i NBA 2K16 video igricama uključuju "Krunu s leptirima" na Bryantovom desnom bicepsu, te pozivni broj "330" i portret djeteta na rukama Jamesa.

Kao rezultat ove tužbe, ipak se predviđa nagodba.

[Izvor](#)

PRS for Music lansira novi anti-piratski sistem 'MAPS' za borbu protiv online muzičkog piratstva

PRS for Music s entuzijazmom najavljuje lansiranje svog novog anti-piratskog alata za skidanje: Member Anti-Piracy System - 'MAPS'. Ovaj nedavno razvijeni sistem će revolucionirati način na koji se PRS for Music bavi kršenjem autorskih prava na repertoaru svojih članova u nastavku borbe protiv online muzičke piraterije.

MAPS će u početku, od marta 2016. godine, biti dostupan samo odabranom broju članova-izdavača. Taj alat će locirati nelicencirani sadržaj kojim se krše autorska prava dostupna online, a onda će omogućiti korisnicima da automatski generiraju i šalju obavijesti sa zahtjevom za uklanjanje sadržaja. Također će omogućiti korisnicima da uklanjaju linkove na sadržaj pronađen na Google-u i drugim mjestima.

MAPS će biti u stanju da isključi slučajeve piratstva na izvoru, pomažući da se osigura lakše pronalaženje legitimnih licenciranih usluga i da članovi PRS for Music dobiju pravičnu naknadu za korištenje njihovog repertoara online.

[Izvor](#)

Muzika i novine su najviše pogođeni dematerijalizacijom kulturnih dobara

UNESCO-v Institut za statistiku je objavio svoje zaključke o međunarodnoj trgovini kulture u svom izvještaju pod naslovom Dematerijalizacija trgovine kulture: preokret u potrošnji - međunarodni tokovi kulturnih dobara i usluga 2004-2013. Istraživanje pruža informacije u usporedbi uvoza i izvoza kulturnih dobara i usluga u cijelom svijetu, koji je udvostručen tokom 2004-2013. Studija pruža mogućnost za zakonodavce i donosiocle odluka da bolje razumiju kretanja, trendove i izazove u globalnoj trgovini na osnovu podataka iz međunarodnih organizacija.

[UNESCO-v izvještaj](#)

Sine Qua Non

Društvo za prelaženje intelektualnih usluga, zastupanje i zaštitu autorskih prava d.o.o. Sarajevo

PRATITE NAS NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

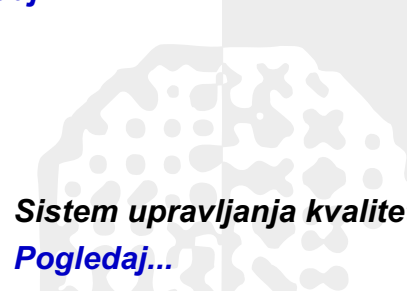

HVALA VAM NA PODRŠCI I POVJERENJU.

Bosna i Hercegovina, 71000 Sarajevo, la Benevolencija br. 8, Tel: +387(0)33 251 600, Fax: +387(0)33 251 601, Email: sqn@sqn.ba
Provjerite zašto se bez nas ne može! Check why You can't do without us!

Brend

[Pogledaj...](#)

Sistem upravljanja kvalitetom

[Pogledaj...](#)

Dio mreža

CISAC - BIEM - ISWC

**Adresa: La Benevolencija br. 8
71000 Sarajevo**

Telefon: +387 33 251 600

Fax: +387 33 251 601

E-mail: info@sqn.ba

newsletter@sqn.ba